

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
One Year \$3.00
Six Months \$2.00
Thursday's Edition \$2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone McKinley 6114. Establ. 1909

DRAUGAS
LITHUANIAN DAILY FRIEND

SECOND EDITION
ANTROJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 488), authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 2 CENTAI
PRICE CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, ANTRADIENIS LIEPOS (JULY) 29 D., 1919 M.

METAI-VOL. IV. No. 177

Rasines Riaušes Chicagoje Chicagoje streikuoja
gatvekarų darbininkai

Meliolika žmonių nu-
žudyta

Sumobilizuota valstijos
kariuomenė

SUŽESTŲ PILNOS LIGO-
NINĖS.

Niekas negali pasakyti skait-
liaus užmūstų.

Chicagoje siaučia rasinės
riaušės. Baltieji kovoja ir žu-
dosi su juodaisiais.

Riaušės prasidėjo sekmačie-
ni, kuomet, kaip pasakojama,
juodieji mėgino išbriauti bal-
tųjų maldinimo vieton, ezere
ties 29 gat.

Į ten susikirtimai persike-
lė į juodųjų apgyventas mie-
sto dalis, ypač išilgai visos
State gatvės.

Kuomet per naktį vienurki-
tur kautais.

Antrytojaus riaušės atsi-
kartojo. Gi vakar vakare, lie-
pos 28 dieną, kaikuriose vie-
tose ėmė lietis kraujas Bal-
tųjų minios užplūdinėjo juo-
duosius, gi juodieji baltuosius.

Prieš riaušininkus panaudo-
ta žymi dalis veikiančių poli-
cijoj. Paskui jau neužteko
nei atsargos malšinti kruvinas
riaušes.

Daug poliemonų labai pavo-
jingai sužeista.

Sveikumo komisijonierius
mano, jog užmūstųjų busių ke-
lios dešimtis.

Ligi šiandie ryto buvo žino-
ma 13 užmūstų (4 balti ir 9
juodi) ir apie 500 sužeistų.

Baltųjų minios, apsiginkla-
vusios revolveriais, šautuvais,
vezdais, plytomis ir visokiais
įrūginiais maršavo gatvėmis ir
grumėjo kiekvienam juodam
žmogui.

Kai kurios nigerių apgyven-
tos dalys atkirstos nuo miesto
centro, nes nupjaušta telefo-
nų ir elektros žviesos vielos.

Į kai kurias pavojingiausias
vietas ant greitųjų pasijusta ke-
li šimtai valstijos milicijos.
Šita ėmė patroliuoti gatvėmis.

Sumobilizuota kariuomenė.

Į miesto majoro Thompsono
pareikalavimą, sulig gubernato-
rius įsakymo praeitą naktį
sumobilizuota 4,000 milicijos.
Milicija pastatyta paskirtose
vietose ir laukia tolimesnių
įsakymų.

Milicija po gauto įsakymo
į pusvalandį gali užimti sau pa-
skirtas vietas.

Majoro atsiliepiamas.

Majoras Thompson paskelbė
atsiliepiamą į miesto gyventojus,
kad šitie pildytų šalies
įstatymus ir miesto parėdy-
mas, kad tų suirėjų metu pri-

slaikytų tvarkos.

Majoras uždraudžia kelti
suirutes. Žmonių laisvė ir teis-
sės turi but apdrausta. Kiek-
vienas prasizengimas prieš tai
nebus toleruojamas. Bus imta-
si kuoštesniausių priemonių
prieš riaušininkus, katrie už-
traukia ant miesto didelę gė-
dą.

Viena svarbesnių priemonių.

Kalbama, kad šiandie miesto
tarybos policijinis komite-
tas tarsis pagaminti mieste
palydymą atimti nuo gyventojų
visus ginklus, kuokius tik
kas turi savo namuose.

Sakoma, jog tasai parėdy-
mas gali priešintis šalies
konstitucijai. Bet nepaprastos
priemonės gali but pavartojamos.
Nes be to galima susilaukti
liudnesnių pasekmių.

Baisūs daiktai dėjosi.

Vakar vakare pietinėj mie-
sto dalyj buvo pakilusi tikra
anarchija. Jei baltieji kur su-
čiūpdavo juoduką, nepaleizda-
vo jo gyvo, arba palikdavo
primūstą, kuomet pamatyda-
vo priartinant policiją.

Juodieji tą patį darė su bal-
taisiais. Nei vienas nigeris va-
kar nebuvo matomas gatve-
kariuose arba viešose vietose.

BELA KUN ŽUDO ŽMONES.

Geneva, liepos 29. — Ganta
čia žinių, kad ungarių bolše-
vikų vyriausiojo vado Bela
Kun įsakymu Budapeste ir
aplinkėse per birželio mėnesį
nužudyta 81 žmogus.

Bela Kun žmonių žudyme
ims lenktyniauti su Leninu ir
Trockiū.

BELGŲ KARDINOLAS AP-
LANKYS CHICAGĄ.

New York, liepos 29. — Gar-
sus belgų tautos patrijotas,
kardinolas Mercier, kurs vasa-
torius įsakymo praeitą naktį
sumobilizuota 4,000 milicijos.
Milicija pastatyta paskirtose
vietose ir laukia tolimesnių
įsakymų.

Tokią žinią vakar parvežė
čia amerikoniškos kolegijos
Louvaine vice-ordinatorius, Peter
Joseph Strycker, kurs atkelia-
vo prancuzų garlaviu La Lor-
raine.

Strycker čia atkeliauo su-
rengti visą programą kardino-
lo viešėjimui.

Kardinolas Mercier Ameri-
kon atkeliausias rugėjo 15-
20 laikotarpiu.

NEŽINIA KUR BUS TEI-
SIAMAS KAIZERIS.

Daugelis nesutinka jį teisti
Londone.

Paryžius, liepos 28. — Niekio
tikro ir rimto nepranešama a-
pie teismą buvusio vokiečių
kaizerio. Net tam tikslui ne-
parenkama tinkamos vietos.

Pirmiau buvo pranešta, kad
kaizeris busias teisiamas
Londone. Prieš tai pakilo opo-
zicija. Priešinasi tam net An-
glijos lordų butas.

Dabar taikos konferencijoje
pakeltas sumanymas kaizerį
teisti mieste Monte Carlo,
Monakijoje.

Girdi, kad pirm karės pa-
garsėjusiu krikų vieta karės
metu daug nukentėjusi. Tad
nors tuomi busią galima at-
lyginti jai nuostolius.

Nes teisimas, kaizerio, girdi,
busiant nepaprasta sensacija,
kuri ten sutrauksianti daugelį
svėčių.

Bet kas čia gali pasakyti,
ar kaizeris tikrai bus teisia-
mas.

Paryžius, liepos 29. — Iš
Sėbrjės, kasinas Belgrado
pranešama, kad Kroatijoj nu-
malšinti kroatų kareivių su-
kilimai.

SMUGIS LAUKIJS AMERI-
KONŲ KARIUOMENĖ
SIBERIJOJE.

Reikalaujama atšaukti iš ten
kareivius.

Washington, liepos 29. —
Suv. Valstijų kariuomenė, a-
pie 10,000 vyrų, tegu bus kuo-
veikiaus atšaukta iš Siberijos.

Tokia čia yra armijos strate-
gistų opinija, nežiurint jokių
diplomatinių tikslu, kokiais ta
kariuomenė ten palaikoma. Tie
strategistai tvirtina, jog ameri-
konų su bolševikais kruvi-
naš susirėmimas Siberyje es-
as neišvengtinas.

Kas tie strategistai, yra aiš-
ku iš jų sprendimo. Tai ne-
prielankieji gaivalai prezidentui
Wilsonui ir jo darbam.

Tie gaivalai drįsta net tvirtinti,
kad esą, tuščias rusų naci-
jonalistų ir talkininkų darbas
Rusijoje. Nes, girdi, bolševikai
esą stiprus ir jie visai frontais
įveiksiai savo priešininkus.
Vadinasi, bolševikai ir
amerikonams užduosią smugį
Siberyjoje.

Tie "strategistai" dar smar-
kiau ėmė darbuotis už atšau-
kimą kariuomenės, kuomet
prezidentas Wilsonas andai
paskelbė, kad ta kariuomenė
nebus atšaukta, ir kuomet pradėta
laisvanorių rekrutavimas su
tikslu pamainyti Siberyjoj
veikiančius amerikoniškus ka-
reivius šviežiomis spēkomis.

Tiedu faktu tuos gaivalus
padilgino dar labiaus pakelti
rikimą prieš vyriausybės poli-
tiką.

Ką sako "strategistai."
Paminėti "strategistai" net

NAUJA POLITIKINĖ DAR-
BO PARTIJA.

Suvažiavimas įvyks Clevelan-
de.

Cleveland, O., liepos 29. —
Tuojaus po Darbo dienos čia
įvyks suvažiavimas iš dešimties
valstijų atstovų, represen-
tuojančių apie 2 milijonu or-
ganizuotų darbininkų, su tiks-
lu įsteigti amerikonišką naci-
jonale politinę darbo parti-
ją.

Taip prasčia vietiniai to su-
važiavimo rengėjai.

Sakoma, tasai suvažiavimas
aptarsis dar, kaip, kada ir
kur nominuoti nacionalinį tike-
tą 1920 metų rinkimams.

Dar negimasi ta darbo parti-
ja tikisi turėti pasisekimų
politikoje. Nes, girdi, savo plat-
formon padėsianti posmą at-
šaukti svaigųjų prohibicijos a-
mendmentą.

PRANCUZAI PLEŠIA MAI-
STO KRAUTUVES.

Paryžius, liepos 29. — Kai-
kuriose miesto dalyse krautu-
vinkai aną dieną pradėjo
kelti maistui kainas. Žmonės
vieną krautuvių tuojaus užpu-
lė ir apipėdė.

Dunkirke įvyko didelės de-
monstracijos dėl maisto bran-
kumo.

kai kuriuose laikraščiuose at-
randa gana vietos pažymėti ir
prirodinėti apie bolševikų spē-
kų augimą.

Jie sako, jog bolševikų ar-
mija nuolat stiprėjanti, jog
bolševikai pasigaminanti už-
tektinai karės medžiagos. Gi
jų tarpe susiklausimas ir dis-
ciplina — tiesiog pavyzdin-
gas.

Jie sako, kad, turbūt, žymią
dalį karės medžiagos bolševi-
kai apturi iš Vokietijos. Ir sa-
koma, jog to niekas negali jiems
uždrausti.

Tvirtina jie, kad amerikoniš-
kos kariuomenės Siberyjoje
vadas, gen. Graves, nei neapsi-
žiūrės, kuomet bolševikai su-
plėks Kolčako armiją, gi gen.
Denikinų su kazokais privers
atsimesti pietų šoną.

Nes gen. Denikinas ilgas
laikas neįstengia pasivaryti
pirmy, gi Kolčako armija
stumiama atgal Siberyjon.

Užpuolia Siberyją.

Sulig tų "strategistų" nuo-
moniaivimo, šiandie Rusijoje
yra sekantis stovis.

1. Siaurinė Rusija bolševikų
rankose; pietinė Rusija apsau-
gota nuo talkininkų užplūdi-
mo; gi vakarinė Rusijoj bol-
ševikai susisiekia su Vokietija
ir kitomis jiems prielankiau-
jančiomis šalimis.

Vadinasi, bolševikai valdą
kuonė visą europinę Rusiją.

2. Kadangi bolševikų tikslas
paimti savo rankosna visą Ru-
siją, tad sekantis jų žygis bus
pulties prieš Siberyją, kur vei-
kia ir amerikoniška kariuo-
menė.

3. Praktikoje bolševikai jau
kaipir nugalėję Kolčako ar-

APTILO RIAUŠĖS WASH-
INGTONE.

Kariuomenė nuo gatvių at-
šaukta.

Washington, liepos 29. —
Kariuomenė atšaukta nuo pat-
roliavimo čia gatvėmis. Nes
rasinės riaušės aptilo. Nei bal-
tieji, nei juodieji žmonės ne-
pakelia provokacijos.

Sostinės gatvėse buvo pas-
tatyta 2,000 kariuomenės. Ka-
reiviai atšaukti nuo patroliavi-
mo, bet jie neapleidė Wash-
ingtono. Atsargumas visuomet
reikalingas tokiuose atsitiki-
muose.

Vietoje ginkluotos kariuo-
menės svarbesnėse vietose pa-
troliuoja militarinė policija.

PRAŠO PRAILGINTI LAI-
KĄ.

Paryžius, liepos 29. — Aus-
trijos atstovai taikos konfe-
rencijoje kreipėsi į talkininkų
atstovus sa prašymu prailginti
laiką patvirtinti taikos su-
tarti.

Austrai atstovai pirm pat-
virtinimo pagamins talki-
ninkams savo atsakymą, ku-
riamė nurodys paraštrias tai-
kos sąlygas.

miją ir jo valdžią. Tas jiems
palengvina briautes Sibery-
jos gilumon.

Kadangi amerikoniška kari-
uomenė šiandie ant Siberyjos
geležinkelio atlieka poliemono
rolę, tad bolševikai pirmiau-
sia ir atakuos amerikonus.

Galutinos jų išvados.

"Strategistų galutinos išva-
dos yra tokios:

Kuomet bolševikų armija pa-
sieks Omską ir sugriaus Kol-
čako valdžią, tuomet ameri-
koniskai kariuomenėi arba su
sua nelygiais prisieis Vladivos-
tokan.

Amerikonų visa viltis japo-
nuose, katrie ten veikia su už-
grobinus tikslais.

Ir jei japonai bus įveikti,
tuomet amerikoniškai kariuo-
menėi paliks du išėjimu: arba
pasiduoti, arba, jei bus laiko,
nudumti į Filipinų salas.

Ką reiskia tokia propaganda.

Tokia propaganda čia turi
vietos tik todėl, kad leidžia-
ma ples ties bolševikizmui net
šalies valdininkų sferose. Nes
priešbolševikiški žmonės ko
panašaus netvirtintų, nieku ne
pakenktų prezidento Wilsono
darbam.

Kiekvienam yra žinoma, kad
mūsų šalies vyriausybė, pre-
zidento Wilsono vadovauja-
ma, darbuojasi kaip savo ša-
lies, taip viso pasaulio žmoni-
jos gerovei.

Bet jo priešininkams nepa-
tikra kadir geriausia atlieka-
mas darbas. Todėl tik trukš-
maujama ir mėginama paken-
kti tiems darbam.

NEVAŽINĖJA GATVEKA-
RIAI CHICAGOJE.

Ką sako miesto majoras.

Miesto majoras Thompson
sako, jog jis ligi paskutinės
valandos darbavėsis, kad su-
laikyti streiką. Sakosi, jis ir
dabar veiksias, kad apginti
piliečių teises.

Bet majoras pripažįsta, kad
jo nuskirtoji komisija beveik
nieko neveikusi. Praeitą savai-
tę tik vieną susirinkimą turė-
jusi. Paskui nieko nedariusi iš
grumojančio streiko.

Streikas paskelbta 4 valan-
dą ryte. Darbininkai visus
gatvekarius pristatė į remi-
zas ir gatvės sustojo dundė-
jusios.

Šiandie miesto gatvėmis
nardo tik vieni automobiliai.

Apie 15,000 darbininkų pa-
lietė šitas streikas.

Unijos viršaičiai užreka.

Vakar per visą dieną sekė
ramios konferencijos darbinin-
kų ir kompanijų atstovų su
State Public Utilities komisi-
ja.

Konferencijose žymią intaką
darė ir pats gubernatorius.

Atrodė, kad viskas pasibaigs
kuogeriausiai.

Bet paskui pakilo nepasiten-
kinimas darbininkų atstovų
tarpe, kuomet kompanijos pa-
siulė darbininkams angsešian-
sį užmokestį 65c. valandoje
be sugrąžinimo užmokeseio
už praieitu porą mėnesių.

Paskui gubernatorių darbi-
ninkams pasiulė pravesti re-
ferendumą.

Vakare pertraukta konfe-
rencija ir darbininkai sušauk-
ta susirinkiman. Susirinkime
darbininkai nedavė savo vir-
šaičiams nei aiškinti. Visi ėmė
šaukti: streikuoti!

Po pagaliaus nutarta išeiti
streikan 4 val. ryto. Taip ir
padaryta.

ZEMESNYSIS KONGRESO
BUTAS EIS ATOSTO-
GOSNA.

Senatas darbuosis taikos su-
tartiės reikale.

Washington, liepos 29. — Ze-
mesnysis kongreso butas va-
čar padarė rezoluciją, sulig
kurios atstovai pertraukie vi-
sokius darbus ir pasilinosuoja
atostogoms vienam mėnesiui—
nuo rugpjūčio 4 ligi rugėjo
9 d.

Tuo visu laiku senatas turės
savo posėdžius. Taikos sutar-
ties klausimas senatą palaiko
prie darbo.

PACIFIKO LAIVYNAS PER-
SIKĖLE PANAMOS
PERKASU.

Iš Panamos plaukia į San
Diego.

Washington, liepos 29. — S.
V. Pacifiko karės laivynas
parsikėlė Panamos perkasu ir
plaukia į San Diego, Cal.

Persikėlimas atliktas veikiai
ir tvarkingai, išėmus vieną ne-
laime.

Vienam karės laive eksplo-
davo boileris, nuo ko žuvo 6
vyrai.

TIBETO STOVIS NUSTATY-
TAS.

Bus buferinė su autonomija
valstija.

Pekinas, liepos 29. — Angli-
ja su Kinija pagaliaus bendrai
ir patenkinančiai išrišo Tibe-
to stovio klausimą. Kinija bu-
vo pasilususi plačią autonomiją
duoti Tibetui, jei tik ta šalis
ir tolesniai paliks Kinijos glo-
boje. Anglija sutiko.

Taigi ateityje Tibetas bus
buferinė valstija. Valdysis ta
šalis taip, kaip Mongolija.

VOKIEČIAI UŽGINA BU-
VUSIĄ SUTARTI SU
JAPONAIS.

Berlynas, liepos 29. — Vo-
kiečių valdžios atstovai užgi-
na žinias, kad buk karės metu
Vokietija buvus padariusi koki-
ją tai slaptą sutartį su Japo-
nija.

Jie tvirtina, kad ar tik tas
nebus rusų bolševikų prasima-
nymas su tikslu pasekmingiau
praplatinti bolševikizmą Vo-
kietijoje.

LIEPOS 29, 1919 M.

Šiandie ir rytoj gražus oras;
silčiau.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.

TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year \$3.00
Six Months \$2.00
Thursday's Edition \$2.00

At NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Eina kasdien išskyrus nedėlidienas.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams \$3.00
Pusei metų \$2.00

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Kodel tartis su Kolčaku.

Kai-kurie sako: "Kam mums
tartis su Kolčaku prieš bolševikus;
geriau tarkimės su
bolševikais prieš Kolčaką."

Protinja Lietuvos politika
neturi perdang rupintis savo
kaimynų naminiais reikalais.

Ar bolševikai pripažis ar
nepripažis mums nepriugulmybę,
tai nei kokio skirtingo nebus.

Dabar-gi Turkijos, Bulgarijos
ir Austrijos nuomonė apie
mūsų nepriugulmybę nieko mums
nereiškia.

Lietuvos savitovybę stiprinant
reikia gauti tautininkų
pripažinimą. Iš jų tarpo tik
viena Lenkija turi tikro prie-
žastį trukdinti mūsų nepri-
gulmybę.

Jie turi didelę paramą: slaptą
sutarinį Rusijos, Anglijos,
Prancūzijos ir Italijos padary-
tą Londone 1915 m. Amerika
tuoje sutartyje nedalyvavo, bet
negadina savo tautininkų dar-
bo. Ta Londono sutartis ne-
mažinti Rusijos žemių yra
didžiausia mūsų nepriugulmybės
kliūtis.

Galime spėti, kad Kolčakas
taps tautininkų pripažintas,
kaipo Rusijos valdžia. Tada
jis turės teisę atsižadėti kai-
kurių sutarties dalių, padary-
tų Rusijai ant naudos. Jam

atsižadėjus Lietuvos, išnyksta
ta priežastis del kurios mums
nepripažįsta Anglija, Italija ir
Suvienytos Valstijos. Tada
mums liktų apsidirbti tiktais
su lenkais ir prancūzais.

Ta yra priežastis, del ku-
rios reikia mums tartis su Kol-
čaku. Lenkams to nereiškėjo,
nes didysis kunigaikštis Mi-
kalojus Rusijos vardu buvo ap-
garsinęs Lenkijos nepriugulmy-
bę rugpjutyje 1914 m.

Partijų Nesugyve-
nimas.

Tulą laiką Amerikoj apsi-
reiškė tarp krikščionių demo-
kratų ir tautininkų bendra-
darbiavimo dvasia. Ji nyksta.
Ją siek-tiek palaiko Ekzekuty-
vis Komitetas. Visuomenėje
bendradarbiavimo tarp tų dve-
jų pakraipių veik neliko. Veikiama
paskirini: ir Lietuvos
šelpimo reikale, ir Lietuvos
Raudonojo Kryžiaus reikime,
ir šiaip visose tautos dar-
buose. Apsireiškęs išlaikinės
politikos darbe bendrumo siu-
lelis yra silpnas, del gerai ži-
nomų tautininkų netaktų ir
užsispyrimų. Verta atsižūrėti
į priežastis, kurios tokius
apsireiškimus iššaukė.

Tautininkai vienybės nenori.

Kelių pereitų metų "bend-
raji" darba peržiūrėjus, visur
pastebima vienas ir tas pat:
tautininkai niekad pastovios
vienybės netrosko. Jie tik tuo-
met "vienybėn" ejo, kuomet
sau naudos matė. Kaip greitai
"vienybėn" dėka ingyda-
vo patogesnių pozicijų, vi-
suomet ant savos idealizuoja-
mos vienybės spaudavo: katali-
kus pradėdavo šmeižti. Tautininkų
kaip buvo taip ir
tebėra vienatiniu tikslu —
likti vadovaujančia partija, o
kitas paniekai lemti. Drąsiai
galima tvirtinti, kad jeigu
tautininkai būtų turėję tiek in-
takos visuomenėje, kiek krik-
ščionys demokratai, jie nie-
kad nebut darę tų vienybės
žingsnių, kokius krikščionys
demokratai darė.

Reik pažymėti, kad tauti-
ninkai pasizymėjo tuo, kad
jie jokio stambesnio, pama-
tinio darbo nėra atlikę. Jie
ėjo vienybės kviečiami delto,
kad krikščionys demokratai
kvietė juos dirbti dirvoj, ge-
rai jau išdirbtaj. Atėję, jie
ne sugyvenimo ieškojo, bet
kaip viršenybę ingavus.

Tautininkų politika Lietuvių
Dienoje.

Istorija prasidėjo nuo 1914
m. seimų. Tautininkai nuo
1914 m. seimo Chicagoje at-
sisakė, nes tikėjosi "klerika-
lus" sutriuškinti, New Yorke
tuo laiku seimą šaukdami. Jie
pamatė savo silpnumą ir per
du metus nieko kito nedarė,
kaip "klerikalus" eđė.

1916 metais katalikai išgavo
Lietuvių Dieną. Jeigu tauti-
ninkai but ją išgavę, jie katali-
kų taltkon nebutų kvietę. Katalikai
tautininkams pakvietė
ir kaip džentelmonai pusę vie-
tų tautininkams užleido. Su-
sitarė stipri organizacija. Ją
pasigriebus, tautininkai manė
viršią situacijos viešpačiais.
Tad apsiireiškusią vienybę su-
skaldė, įvairiomis machinaci-
jomis Centralinį Komitetą į
savas rankas pasigaudami. Ne-
pasisekė. Organizaciją pa-
krikdė ir vėl paliko be nieko.
Vėla per du metus nieko neda-
rė, kaip tik katalikus eđė.

Tautininkai ir Ekzekutyvis
Komitetas.

Krikščionių demokratų Ame-
rikos Lietuvių Taryba per

Devintojo Kongreso Belaukiant.

Didžiausiai kare pasibaigus,
atsistoja prieš mus nauji užda-
viniai. Tiesa, mūsų kova už
tautos laisvę dar nepasibaigė.
Bet kiek pajėgų turėjome —
sumobilizavome; įjudintas
mechanizmas juda, dirba; ir
tikime, ir jaučiame, kad tiks-
lą atsieksime, nors gal dar ir
labai daug turėsime padėti ir
aukų, ir darbo.

Prieš karą mūsų katalikiško-
ji visuomenė vyriausiuoju sa-
vo uždaviniu skaitė auklėjimą
Lietuvai naujų gentkarėjų,
sveikų kunų ir dvasia, šviesių
ir energingų. Laikė karę tu-
rėjome nukreipti energiją ki-
datur. Kada savi namai užside-
ga — negi galvosi apie mokyklų
steigimą. Reikia gelbėti gy-
ventojų gyvybę ir mantą. Taip
ir mes laike karės dirbome vi-
sų-pirmu tautos šelpimui ir jos
laisvės iškovojimui.

Dabar laikas jau žvilgtelti
į ateitį ir pasirūpinti, kad lie-
tuviai nepataptų greitu laiku
graboriais tos savo laisvės,
kurią su tokiu vargu tikisi iš-
kovoti. Graborių amatas gana
pelningas. Pusetinai išlavintų
tautos laisvės graborių, tiesų
pasakius, turime nebemaža sa-
vo tarpe ir dabar. Naujų apli-
kacijų paduodama vis dau-
giau ir daugiau. Baisu, kad ir
mūsų laikais kai-kurie ant to
lengvo ir pelningo amato ne-
sipultų. Lietuvai daugiausiai
pasitarnaus tos partijos, sro-
vės ir organizacijos, kurios
prieauklės jai sveikų ir darb-
tų žmonių, šviesių, padorių,
teisųjų ir nepaperkamų — žo-
džiu sakant tikrai laisvų pi-
liciečių. Tik tokie piliečiai na-
duos svetimiems pavergti sa-
vo laisvės tik tokie išlaikys
ir laimės tautų lenktynėse.

Gera mokykla — visų laips-
nių ir tipų) čia išsivijoje ir
ten, Lietuvoje — štai mūsų
vyriausiasis pokarinis obalsis.
Krikščioniškos kultūros užda-
viniai atsistoja prieš mūsų a-
kis visoje savo svarboje, ir
tuos uždavinius mes turime
sau pasiminti ir juos vykinti,
nes mes jaučiame, kad toji
priedermė ant mūsų pirmiau-
siai ir krinta ir kad mes, Die-
vui padedant, gal turėsime
pakankamai pajėgų tas prie-
dermes išpildyti. Dar čia Ame-
rikoje mes vos tik pradeda-
me tiesi tinklą sau pageidau-
jamų mokyklų. Dar neturime
kolegijos, neturime pluresnės
organizacijos moksleivijos šel-
pimui. Ten, tėvynėje — reika-
lai dar didesni. Katalikiškoji
moksleivija šaukiasi amerikie-
čių pagalbos, "Saulė" gra-
sina uždarysianti 10 savo gim-
nazijų del lėšų stokos. Iš visur
ateina žinių, kad katalikiško-
je Lietuvoje baisi stoka tiki-
nios, padorios šviesuomenės,

triusą ingijo garbingą stovėn-
Amerikoje. Ji buvo centras,
per kurią visa Amerikos lie-
tuvų politinė akcija ejo, poli-
tiniai žygiai daromi, ryšiai me-
zgami. Vienybės kviečiami
tautininkai spyrsi, nėjo. Bet
kaip greitai pamatė, kad Ame-
rikos Lietuvių Tarybos di-
deli darbai atliekami, pribu-
vo, į Washingtoną savus at-
stovus atsiųsdami. Ir vėla ka-
talikai tautininkus iš nežiny-
bės į plačias politikos sferas
intraukė, jiems ir vardą ir
pazintis suteikdami. Tai ingi-
jė, tautininkai vienybės prin-
cipą atsižada, savystovią ak-
ciją išvystyti mėgdindami, ne
sugyvenimo, tik viršenybės
geidami. Kad tai atsiekti, ne-
sidrovi nei šmeižtų paleisti,
savus bendradarbius juodinti

liaudis šaukiasi ir neprisišau-
kia sau patinkamų vadų. O
juk ne tik reikės tinkamų vi-
suomenininkų, mokytojų ir
profesionalų, bet ir daugybės
šviesių ir padorių veikėjų
pramonės ir prekybos srityse.

Lietuvos pirmosios moky-
klos veikliausia bus tokios, ko-
kių norės pirmoji Lietuvos
valdžia. Gi trukstant tikinčios
inteligentijos, ir pirmoji val-
džia bene tik atiteks į rankas
laisvamanių, padarų rusiškos
ateistiškos mokyklos. Tad ir
Lietuvos liaudis gal neįstengs
išpradžių gauti tokios mo-
kyklos, kokios ji sau pagei-
dautų. Mūsų didžiausias už-
davins bus paremti pastan-
gas Katalikiškos Lietuvos —
išsiauklėti sau tikinčią inteli-
gentiją, kuri bent po kelių, ar
keliolikos metų įstengtų paim-
ti į savo rankas Lietuvos gy-
venimo vadžias.

Tam tikslui mums, Ameri-
kos lietuviams katalikams,
reikės gerai susiorganizuoti.
Tos geros organizacijos
mums ir po šiai dienai vis dar
trūksta.

Mūsų Taryba veikia sau,
Federacija vėl sau. Turime du
centrus, kurie tarp savęs visai
nesusisiečia. Turime du fondu-
(Tautos Fondą ir Tautos Iš-
dą), kurie, skyrium budami,
neįstengia pilnai savo tikslų
atsiekti. Turime vietinių cen-
trų, sąjungų, sąrašų, vienybių
po kolonijas, (gaila, kad dar
nevisur), kurių vėlgi niekas
neįjungia su mūsų centrais
(Taryba ir Federacija). Katali-
kiški laikraščiai faktiškai
neturi nei ryšio savo tarpe,
nei plenuoto veikimo, nei
bendrai nustatytos taktikos.
Mūsų dvasiškija vis dar gerai
nesusiorganizuota ir dar
švieži išsiškoliniai kunigų Jak-
ščio ir Ambrazaičio "Lietuvo-
je" apreiškė skaudžią žaizdą
mūsų visuomenės kune.

Žodžiu sakant dar daug yra
nedateklių mūsų gyvenime ir
šių metų Federacijos kongre-
sas Worcesterj, Mass. (18-
22 rugpj.) turės daug padirb-
ti minėtų nedateklių prašalini-
mū.

boje ir intekmėje. Lietuvos
laisvės reikalus ji vartytų liuo-
sai viena, kaip ir pirma, bet
sykiu ji dalyvautų ir visame
Federacijos veikime, patap-
dama tarsi legislatyve įstaiga
mūsų visuomenėje. Federaci-
jos sekretarijatas turėtų pa-
tapti tuo gyvuoju ir vadovau-
jančiu mūsų išsivijos centru,
apie kurį sukūsi visas lietu-
vių katalikų veikimas. Jam
užlaikyti reikės nemaža lėšų,
ir tas lėšas turės butinai su-
rastyti šių metų kongresas.

Einu prie pabaigos. Mūsų
išsivija reikalinga dviejų da-
lykų: tvirtos centralizacijos ir
gyvos decentralizacijos. Gerai
suprastu tuodu principu vie-
nas kito negriautų, bet padėtų
vienas kitam. Reikia centrali-
zacijos — vieno tvirto vei-
klauso centro, vieno katalikų
sekretarijato, kurin susibėgtų
visos gijos ir gislesės mūsų
visuomeniškos minties ir dar-
bo; bet reikia ir decentrali-
zacijos, t. y. didesnio ir ge-
riau plenuoto veikimo po mu-
sų kolonijas, reikia visur ant
vietų gyvų, veiklių centrų; gy-
vybės ir plėnų jie galėtų pa-
siimti iš bendro centro, iš sek-
retarijato, bet vienkart jie
turėtų plačią dirvą ir savo i-
nicijatyvai, iš kurios dažnai ir
patsai Federacijos centras tu-
rėtų sau semti inkvėpimą ir
pagėgas. Taip susiorganizavę
mes, Amerikos lietuviai katali-
kai pataptume tvirtiausiu
atrama Katalikiškai Lietu-
vai ir tuo kietuoju rieštu ir
kurį atsūptų ir aštriausieji
laisvamaniški dantys.

Uosis.

ZINIOS IS LIETUVOS.

Radviliškis, Šiaulių apskr.
Viešpataujant bolševikams
visi suprato, koks jis yra ne-
pakenciamas mūsų tautos gai-
valas, todėl rengiasi su jais
griežtai kovoti, nebijodami jų
grąsinimų — sušaudyti ir kit.

Visi laukė ateinant mūsų
kariuomenės. Kiti jauni vy-
rai, pritrukus kantrybės ir
slapta keliavo Kaunan. Liku-
siejį gi susilaukė laisvės ir iš-
girdę gyvą žodį atvykusio iš
Kauno kar. Urbelio, skubinasi
užsirašyti į savanorius. Per
savaitę užsirašė 155 vyrai. Iš
gabesnių vyrų jų tarpe su-
sitarė organizacijinė kuopelė,
pirmininkaujant P. Briedulniui,
ir A. L. Taryba turėtų susiar-
tinti ir patapti vienu visuo-
menišku kumu, kuriame plaks
ir kraują varinės viena šir-
pini, vienas Fondas (Tautos
Fondą su Tautos Išdu sulie-
jus). Mūsų Taryba, jeigu atėity-
je susidėty vien iš rinkinių at-
stovų nuo centralinių organi-
zacijų ir nuo vietinių centrų
(panaikinant kooperacijos prin-
cipą). — žymiai susidemokra-
tintų ir pakiltų daug savo svar-

Stiprus sveikas organizmas
negali turėti dviejų galvų.
Tad ir mums reikia ne dviejų
centrų, bet vieno. Federaciją,
ir A. L. Taryba turėtų susiar-
tinti ir patapti vienu visuo-
menišku kumu, kuriame plaks
ir kraują varinės viena šir-
pini, vienas Fondas (Tautos
Fondą su Tautos Išdu sulie-
jus). Mūsų Taryba, jeigu atėity-
je susidėty vien iš rinkinių at-
stovų nuo centralinių organi-
zacijų ir nuo vietinių centrų
(panaikinant kooperacijos prin-
cipą). — žymiai susidemokra-
tintų ir pakiltų daug savo svar-

Bando vėla galvą kelti.
Sauvaliai šiais metais seimą
Chicagoj šaukdami, manė pa-
dėsią savai akcijai gerą orga-
nizaciją. Varpą sugalvojo, sa-
vąją Lietuvos Raudonajam
Kryžiui šelpti organizaciją
scenon išrito. Karingi pasida-
rė. Ant nieko tiek tulžies ne-
lieja, kaip ant katalikų ir jų
veikėjų. Ir stebėtina, kad vis
dar nenustoja apie vienybės
reikalą kalbėti.

Sugyvenimo nesimato. Jo
nesimats tol, kol tautininkai
neišmoks padorumo, reikalin-
go su kita partija sugyventi.

Katalikai daugiau savais
pečiais tautininkų nebeneš.
Jie pasirodė nedėkingais ir
negražias kovos priemones te-
pažįstančiais.

Jeigu Tau Vasaros Karštis
Atima Appetitą

tai prieš einant gulti paimk ir su-
valgyk keletą saldinių Partola ku-
rios atgaivins tau kraują ir išvalys
tau vidurius taip kaip reikia.

Viena dėutė kainuoja \$1.00. Še-
šios dėutės \$5.00.

Galima gauti
PIRMOS KLESOS PARTOS
VAISTINYČIOJ
160 - 2nd Ave., New York, N. Y.
Dept. L 4 (177)

Zinomas per 25 metus ir Valdžios prizūrimas
Henry J. Schnitzer State Bank
Pavelijant Suvienytų Valstijų Valdžiai kaip pirma
taip ir dabar
SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ
ir gvarantuoja
Norinčius gauti prekes pinigų ir kitų žinių
meldžiame kreiptis pas:
Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street, New York, N. Y.

salutai. Orkestrui griežiant
savanoriai, didžiausios minios
lydimi, nuėjo stotin. P. Brie-
dulis iškeliaujančių vardu kal-
bėjo į likusį jaunimą, raginda-
mas stoti į garbingas Tėvynės
ginėjų eiles. Atėjus trankini-
mū, jin susėdė ir, atsisveiki-
nė su saviškiais, orkestrui
griežiant, iškeliavo.

Dieva padėk Jums, jauni
vyrai, apveikti mūsų Tautos
priešininkus.

Sancai, Kauno apskr.
Zmogžudystė. Vieną va-
vakarą 7 val. įsiveržė
pas pilietį Vincą Vidulskį pen-
ki plėšikai. Įsiveržusieji pa-
saisakė atėję daryti kratos ne-
va ieškodami pavogtų arklų.
Bet Vinco Vitulskio žūna ir
tai atsakė, neduosianti kratos
daryti be žinios policijos. Tu-
met plėšikai, nieko nelaukę,
pareikalavo tuojuos duoti
jiems dešimtis tukstančių rub-
lių. Seimininkė, išgirdusi rei-
kalaujant pinigų, pradėjo
šaukti žmonių pagalbos, tada
plėšikai nušovė ją vietoje. Pas-
kui dar nušovė du pašalinii
vyrų, kurie tuo laikų atsilan-
kė pas Vincą Vitulskį. Patį
Vitulskį dar kurį laiką
laikė gyvą, reikalaujanti per
tris kartus pinigų. Bet jis tei-
sinosi neturįs daugiau, kaip
tik tuos kelis šimtus, kuriuos
jiems tuojuo atidavė. Bet
plėšikai ir ji nepalikę gyvą.
Viso tame name buvusių užmu-
šė 4 žmones. O liko gyvi na-
mų tarnaitė, kuriai buvo plė-
šikai užrišę akis ir Vinco Vi-
tulskio sunus, dvylikos metų,
kuris spėjo po lovą pasislėpti;
ir vienas žmogus sužeistas,
kuris dabar yra ligoninėje.
Kaip girdėti, keturis plėšikus
suėmė.

Zasliai, Kaiš. apskr.
Atvykę
Kaunan žmonės mums pra-
neša, kad vietos gyventojai
baisiai nepatenkinti bolševikų
"rojumi" ir laukia ateinant
Lietuvos kariuomenės. Bolše-
vikai daro nežmoniškas rekvizicijas
ir be jokios tvarkos. Kiekvienas
"raundonasis" ima
kas jam tik reikia; o skystis
nėra kur ir kam.

Raudonarmiečiai kariantū ne-
nori, tik laukia užpuolimo Lie-

tuvos kariuomenės, tuomet me-
sia ginklus ir bėgsią tolyn.
Lietuviai, esantieji raudono-
joji armijoje, laukia ateinant
Lietuvos kariuomenės, kuomet
galės įstoti į eiles Tėvynės gy-
nėjų. Privesti buvo tarnauti
bolševikams arba iš bado, ar
nesusipratimo. Bolševikų mi-
lija suirus. Paskelbta mobi-
lizacija nuo 18 iki 45 m. Turi
stoti nuo kovo 28 d. iki balan-
džio 5 d.

Vaikinai nuo 16 iki 18 m.
turi užsiregistruoti vietiniu-
se sovietuose. Kas neklausys
tam "sud na mieste" — tei-
smas vietoj.

Radviliškis. Žmonės visi
džiaugiasi sulaukę lietuvių ka-
riuomenės ir pasiuiosavę nuo
bolševikų. Jaunieji rašosi į
kariuomenę, vyresnieji deda
aukas. Bolševikams paskuti-
nes dienas baigiant Radviliš-
kyje per mitingus visi šaukė:
šalin bolševikai. Ypač įkyrė-
jo bolševikai darbininkams.
Bėgdami iš Radviliškio bolše-
vikai išsivežė šešis vagonus
nuo žmonių surekvizuotų kvie-
čių; tik vagoną pavyko gele-
žinkelininkams atimti.

Kybartai, Suv. gub. Vertel-
ga grybais ir vėžiais. Kybar-
tų žydai, Dovidas Gens'as,
šiomis dienomis padavė Pre-
kybos ir Pramonės Ministeri-
jai prašymą, kad jam leistų
vėžiais ir grybais (rusiškai:
smorčok'ais) pirkliauti. Jis
prieš karą 26 metus tuo ama-
tu vertėsis ir gerai uždirba-
vęs. Grybus ir vėžius jis iš
visos Lietuvos ir net Baltgu-
dijos supirkdavęs ir gabenda-
vęs į Vokietiją — Berlyną. Jis
nori tam dalykui kaip ir "mo-
nopolį" gauti. Sa prašymu ir
leidimu gavimu jįsai labai
skubinasi, nes girdi, artinasi
sezonas.

Vietiniai. Bolševikų vie-
špatavimo metu žmonės nuvar-
ginti ir apiplėšti. Apylinkė
bolševikai savo viešpatavimo
metu surekvizavo maisto ir
pašaro į 40,00 rub., už karį ta-
rėjo užmokėti jų štabas. Bet
štabas išbėgo ir žmonės liko
be nieko.
"Lietuva," Kaunas.

Lietuviai Amerikoje.

CLEVELAND, OHIO.

Bus surengti ferai.

Užėmus naujam klebonui gerb. kun. V. Vilkutaičiui Šv. Jurgio parapiją vietą, pradėdama povaliai vykinti ką nors naujo, kad surinkus daugiau pinigų naujai bažnyčiai, nes greitoje ateityje klebonas mano pradėti statyti naują bažnyčią. Jos visi pageidauja, todėl gi tam tikslui klebonas buvo suaukęs dr. J. bei kuopą pirmininkus ir remėjus Šv. Jurgio parapijos. Susirinkimas buvo 16 d. liep. bažnytinėje mokykloje. Susirinko geras skaitlis žmonių. Tada gerb. kun. Vilkutaičius paaiškino tikslą to susirinkimo, padavė sumanymą surengti didelius ferus parapijos naudai. Vienbalsiai nutarta rengti ferai prasidės nuo 1 d. rugpj. ir trauksis iki 28 d. rugpj. Sutvarkimui ir susirinkimui visokių dalykų išrinkta komisijos.

Nutarta kreiptis į dr. jas ir kuopas, kad kiekviena turėtų sau vietą ir uždavinį. Manoma, kad pasekmingiaus bus su pelnu.

Ferus rengiant turėtų pasidaruoti ne tik ta komisija, bet visi parapijiečiai kurie skaitosi Šv. Jurgio bažnyčios remėjais.

Lai prisideda nors ir su mažą auką ir tai iš tokio skaitliaus lietuvių bus gera parapijai parama.

Spaudos Klausimas.

Užbaigus apie ferus kun. Vilkutaičius padavė antrą klausimą, t. y. ar nebūt galima įsteigti gerą katalikišką spaustuve ir išleisti laikraštį krikščioniškai demokratiškos pakraipos. Leidžiant laikraštį turėtų būti per ką agitaciją varyti, savo vietinius reikalus plecti.

Pradėjus svarstyti, kyla visokios mintys: vieni varėsi, kad reikia įsteigti, o kiti, kad esą dabartiniame laike nėra galima. Ginčytasi apie porą valandų. Buvo karštų diskusijų iš abiejų pusių. Nekurie buvo įsitare, kad "Vytis" partraukti į Clevelandą ir paversti į savaitinį. Tam dauguma pritarė, tik esą, vardas reikėtų permąstyti. Bet išsireiškimai taip ir pasiliko. Kadangi "Vytis" leidžia L. Vyčiai organizacija, tad nekurie Vyčiai apie tai nedavė daug svarstyti. Iš visų ginčų jokių rezultatų nėra. Turiu pasakyti, kad clevelandiečiai katalikai turėtų suprasti svarbą katalikiškos spaudos, kuri partarnaautų ne tik vjetos lietuviams, bet ir visiems katalikams.

Visvien yra viltis, kad clevelandiečiai kada nors išleis laikraštį krikščioniškai demokratiškos pakraipos.

M. J. Š.

CICERO, ILL.

Prakalbos ir aukos.

Gražu apie savo tėvynę kalbėti, malonu ją mylėti, ale ciceriečiai sako, kad to Lietuvai nepakanka. Reikia jai pasiūlyti ir pasiaukojimo. Ir sakymas būtų tūstas, jei nepasirodytu darbas. Ciceriečiai yra daugias parvyzdžių rodė, negu jie mėgsta apie tai kalbėti. Jei kur Chicagoje nori prisivesti žmones prie didesnio pasiaukojimo, uolomies

darbo, tai stato ciceriečius kaip pavyzdį. Pamistykite, milžiniškos Chicagos kolonijos stato sau tą menkutę, skaičiūmi žmonių, Cicero kaip pavyzdį. Kuomet kokiam darbe Chicagiečiai ciceriečius ir pralenkia, arba nors susilygina, tai tuomet chicagiečiai tiek džiaugias, lyg Golijotą pergalėje. Tokios lenktynės, žinoma, yra sveikos.

Paskutiniausį pavyzdį ciceriečiai parodė per prakalbas, surengtas liepos 16 d. Šv. Antano par. svetainėje. Pirmiaušiai kalbėjo adv. K. Česulis. Ilgoje paskaitoje iškalbingai išdėstė lietuvių reikalavimus link tėvynės, pranešė kas jau nuveikta del išgavimo jai laisvės ir kas dar veikiama. Davė kreditą katalikams, krikščionimis-demokratams už visus nuveiktus darbus, o liberalus-laisvamanius pridėričiai nupeikė. Nurodė reikalingumą ir dar toliaus pasivėsti musų tėvynėi iki jai laisvė pilnai užtekės. Reikia dar aukų. Užbaigus jam kalbą, gerb. klebonas, kun. H. J. Vaičiūnas, kaip vakaro vedėjas, savo žinoma iškalba, pasakė karštą, tėvynainišką prakalbą, ragindamas žmones aukoti, pats tai pradėdamas. Žiuri, kad aukomis pralenkė Šv. Kryžiaus parapiją. No, reikia dabar pralenkti Šv. Jurgio parapiją. Deda vėl aukas. Ugi ir ją pralenkė. Čia p. M. Mažeika sako, kad reikia "subytyti" jas abi kruvon sudėjus. Jeigu iki tol suaukuos, tai jis penkinę paklošias. Iš visų pusių nešą aukas. Laimingos tos dvi milžiniškos parapijos, kad nerėgėjo kaip menkutė Cicero jas abi taip puikiai pralenkė. Surinko aukų \$254.55.

Sunku rasti žmogų, kuris galėtų viršyti tėvynės meilę mūsų gerb. kleboną, kun. H. J. Vaičiūną. Jis į nieką neatžvelgdamas dirba musų tėvynėi, deda jai aukų kiek išsigali. O prie to jis moka kaip įskiepyti tą tėvynės meilę į širdis savo parapijonų. Ar tai pamoksluose, ar tai prakalbose, ar tai pasikalbėjimuose vis jame atsispindi tėvynės, Lietuvos meilė. Užtai žmonės jį myli, parapija auga, kyla, kaip dvasiniai, taip ir materialiai. Kaip ragintojas, jis pirmą vietą užima.

Paskiaus trumpai kalbėjo p. Mastauskas apie nuveiktus ir veikiamus darbus link Lietuvos nepriegulmybės, Paryžiaus.

Užsitęsę prakalbos bemaž lyg vidurnakties. Žmonės, kurie buvo svetainės prisigruđė, indomaudami, klausė.

Jie ėjo namon pasitenkinę musų atstovybių nuveiktais darbais, su augštesnia dvasia, su didesne vilčia, laukdami tos valandos, kuomet Lietuvos laisvė bus visur užtvirtinta, o tuomet sau grįžti laimingai į savo bočių žemę.

Laikė prakalbų sekantieji aukojo:

Kun. H. J. Vaičiūnas .. \$20.00
Ona Klimaitė 10.00
Ona Stanišauskienė 10.00
J. Kazimirus 10.00
A. Budavičaitė 10.00
Mat. Mažeika 9.00
Rap. Baliauskas (iš Kenosha, Wis., svečias) 6.00
Pov. Vaitaitis 5.00
Jul. Šliogeris 5.00
Barb. Šliogerienė 5.00
Juozas Mockus 5.00
Mot. Adomaitis 5.00
Mažaičiai 5.00

Pr. Zakarasukas 3.00
Petras Juknis 4.00
Kaz. Šukys 4.00
J. Zalaginas 3.00
J. Laiškonis 3.00
Jonas Neverėža 3.00
Juoz. Zubavičia 3.00
A. Šaltis 3.00
Alena Šulgaitė 3.00
O. Nausiedaitė 3.00
A. Grubliauskas 2.00
S. Vingilis 2.00
Mišeikis 2.00
J. Ramulskis 2.00
Aleks. Krencius 2.00
Daujotas 2.00
Petras Gurėnas 2.00
L. Martinkus 2.00
Sil. Sura 2.00
J. Stanulis 1.50
J. Žardeckis 1.50
Dovidonienė 1.50
Po 1 dol.: P. Matas, K. Gulbinas, J. Gabrėnas, St. Bukauskas, Mar. Pavariūnienė, Vik. Vidugiraitė, Marcelė Samuolis, Mot. Dambrauskas, Juoz. Motiekaitis, Petras Šatkus, Aleks. Zakaras, J. Paulauskas, Kaz. Palubinskas, Vin. Kučinskis, Kaz. Dompas, J. Pilkis, Juoz. Bastis, Juoz. Zukaitis, Jurgis Zadeikis, Juz. Strėliūnienė, Mar. Norvidienė, Ona Vaičiūnaitė, Magd. Jokubaitienė, Mar. Valančienė, Agota Dainelienė, Kelpšas, K. Balčiūnas, Javarauskas, P. Banaitis, F. Strėliūnas, J. Patebrabas, Purtokas, S. Dovidauskas, Ig. Simonaitis, Pr. Statkus, Bol. Lenartas, B. Bukauskas, Ant. Kateiva, J. Valaitis, J. Milašauskas, T. Reikašienė, P. Česnakaitė, Kun. Pr. Juškaitis, A. Milaševičia, A. Sugminas, J. Gudas, Jonas Brazauskas, C. Gaidamavičia, Jul. Bernickis, P. Rašinskas, B. Kelpšas, P. Perskaudas, J. Petraitis, Ant. Daugminas, J. Valskis, J. Burėikas, P. Aplekai, P. Garbuzas, J. Spranaitis, Pr. Zdanckus, Stankevičienė, V. Balsis, S. Tamošaitis, P. Priminas.

EATONIC
Po valgių naudmė, kad geriau suvalgo maisto, geriau virina, ir t. t. Pradėdama vėsiuosi, o tas reikią, kad reikią pamągti visą. Parduodama pa visu aptiekose.

W.S.S.
WARREN SAFETY SYSTEM
UNITED STATES GOVERNMENT

1 AUTOMOBILIS:
Fordas — 5 sėdynių "touring car".
Visškai gerame stovyje. Visi tūrai nauji. Elektros sviesa. Kaina \$325.00.
Atsiskaukite vakarais.
Chas. Peterson,
629 West 54-th St., Chicago.

Tik išpidykite ir prisiuskite mums šitą kuponą, o mes parodysime jums 5-AKRU FARMA

Palatine, Ill.

Tas bus dėl jūsu naudos

Prisiųskite šiandien, o gausite pilnas informacijas kaip galite įsigyti priemiestio farmą.

ARTHUR T. MCINTOSH & CO.

Main Office Telephone Local Office
106 N. La SALLE ST. Main 2043. 1404 W. 18th ST.

Gerbiamejii:—Prisiųskite man pilnas informacijas kaip aš galiu įsigyti 5 akru farmą.

Vardas ir Pavardė .....
Adresas .....
Telefonas .....

Draugas 7—26.

KAIP RASYTI LAISKUS I LIETUVĄ.

Į "Draugą" vis dar ateina daug paklausimų, kaip siųsti laiškus Lietuvon. Atkartojame tai vėl, ką seniau rašėme, kad laišku, adresuotam tiesiog į Lietuvą neina ir yra grąžinami siuntėjams atgal su pažymėjimu "service suspended." Taip bent daroma Chicagoje.

Reikia tai ieškoti kitokio kelio ir siųsti laiškus per Lietuvos atstovą Danijoje p. Jurgį Savickį, o jįsiu nuo savęs persiunčia juos Lietuvon.

Tai daroma tokiu būdu: parašę laišką įdėkite į konvertą, užlipdykite ir užadresuokite lietuviškai, pažymėdami vardą, pavardę, kam siunčiate, ir karį kainą, valseių, pavietį ir guberniją. Žemutiniam konvertu kampe parašykite LIETUANIE.

Dabar šitą konvertą reikia įdėti į antrąjį konvertą truputį didesnių sykū su tarptautišku krasos ženkleliu (International Stamp arba Coupon) už 6c. Šitos stamos nereikia lipdyti, bet įdėti liuos.

Antrąjį didesnį konvertą užadresuokite šitaip:

Mr. GEORGE SAVICKIS,
BOX 214,
COPENHAGEN, DENMARK.

Viršuje padėkite savąjį adresą ir prilipdykite krasos ženklelį už 5 centus.

P-as J. Savickis gavęs tokį laišku, išima tarptautinį kuponą, išmaining jį ant daniškos stamos ir siunčia laišku į Lietuvą.

Tarptautiškas stampos arba kuponas parduoda pačtos ofise, aptiekose ir kitur kur yra pačtos skyrius. Kaina 6 centai.

"Draugo" ofise ir-gi galima gauti tarptautiškų kuponų, o taip pat ir konvertų atspaudintų su p-o J. Savickio adresu.

Kas norėtų visą tai gauti, teprišiučia 10c (galima stampomis). Jų galima gauti taip pat ir Lietuvių Darbininkų Sąjungos krautuvėje.

901 W. 33-rd St. Chicago, Ill.

ERNEST WEINER DRY GOODS
1800 W. 47th kamp. Wood Sts.
Mes duodame dvigubas stempas ketvargali ir Subotomis. Dideliamė pasirikimo gaunam. Visokie materijalai, vaikams drabužiai, šleibė ir jakutės.

Pluksnos 55c

Pluksnos 55c

PLUKSĖNOS.

F. P. BRADCHULIS
Lietuvius Advokatas
Attorney at Law
105 W. Monroe, Cor. Clark St. Room 1207, Tel. Central 230
CHICAGO, ILLINOIS
Gyv.: 3112 So. Halsted Street
Telefona Yards 2390

ANT PARDAVIMO.
2 nauji namai, vienas 2 pagyvenimū murinis šitų vandenių šildomas gazas ir elektra. Labai gera vieta būzini kitas medinis 1 pagyvenimo namas, lietuvių apgyventoj vietoj, parduosiu po viena ar abudų, kartų Atsiskaukite:
Louis Ebel,
2659 W. 43 Str.
1819 W. 47 Str.

Ant pardavimo du mediniai namai ir lotas tarpe Wood ir Honor Gatevii. Atsiskaukite
1819 W. 47 Str.

Parduoda 2 pagyvenimū murinis namas 10 kambarių su gazu ir maudyklėmis. Randos neša \$23.00 į mėnesi, parduosiu už \$1,900 imokėt reikią \$400, o kitus kaipo randa. Namas lietuvių apgyventoj vietoj netoli nuo Sv. Jurgio bažnyčios. Atsiskaukite pas:
C. Suromskis,
3346 S. Halsted St. Chicago.

GERA PROGA NUSIPIRKTI:
Parduoda "Shebar Co." pijanas ir registeriai. Kam tai rupi, kreipkitės į
Vladislovą Valantinavičia,
4622 S. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Tel. Drover 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIŠKAS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tes Gatvės

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
Telefona McKinley 5764
GYDO VISOKIAS LEGAS
3457 South Western Boulevard
Kampas W. 35-tes gatvės

Dr. M. Stupnicki
3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefona Yards 5022
Valandos: — 8 iki 11 ryto;
5 po pietų iki 9 vak. Nedėliomis nuo 9 iki 11 vakare.

Dr. S. Naikelis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
Chicago Office
4847 W. 14-th St.
Phone Cicero 39
Residencija 3338 W. 66-th St.
Phone Prospect 8585

A. MASALSKIS
LIETUVIUS GRABORIUS
Atlieka visokias laidotuves kuopigianstai. Turu savo karabonus ir automobilius.
Taipgi didesnę dalį grabų patys dirbame.
3307 AUBURN AVE.
Phone Drover 4139

Dr. M. T. Strikolis
LIETUVIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas: 1741 W. 47th Street
Valandos: 9:30—12, 3—5 ir 7—9
Telefona: Boulevard 3480.
Residencija: 4515 So. Wood St.
Telefona: Yards 723.

Dr. I. E. MAKARAS
Lietuvius Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas: 1741 W. 47th Street
Valandos: 9:30—12, 3—5 ir 7—9
Telefona: Boulevard 3480.
Residencija: 4515 So. Wood St.
Telefona: Yards 723.

JOSEPH C. WOLON
Lietuvius Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakarais 2911 W. 22-nd Street
Tel. Rockwell 6399
CHICAGO, ILL.

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Veda Bilas Visuose Teismuose
Ofisas Didiemstij:
69 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 609
Tel. Central 5478
Gyvenimas, 612 W. 23rd St.
Tel. Yards 4531

Remid. 923 So. Ashland Biv. Chicago
Telefona Haymarket 3644

DR. A. A. ROTH,
Rusas gydytojas ir chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyriskų Vaikų ir visų chrońskių ligų
Ofisas: 3354 So. Halsted St., Chicago
Telefona Drover 9639
VALANDOS: 10—11 ryto 2—3 po pietų 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

Dr. D. J. BAGOČIUS
Lietuvius Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 10900 So. Michigan Ave.
Residencija 10731 So. Michigan Ave.
Roseland, Ill.
Telefona Residencijos ir ofiso Pullman 948.
Val.: 9 ryto iki 11 d.; 2 po pietų iki 4; 6 iki 9 vakare. Ned. 9 iki 11.

DR. LEO AWOTIN
Gydytojas, Chirurgas, Akusieris.
1090 So. Wood St., Chicago.
Atlieka lietuviškai, latviškai ir rusiškai.
Valandos: 10 — 12 ryta; 6 — 9 vakare
Tel. Canal 4367

Telefona Pullman 66

DR. W. A. MAJOR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 11719 Michigan Ave.
Adyos 8:30 iki 9 isryto — 1 iki 2 po pietų — 6:30 iki 2:30 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 11 isryto

DR. G. M. GLASER
Praktikuoja 27 metal
Ofisas 3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ro St., Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškių, Vyriskų, taipgi chrońskių ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 10, nuo 12 iki 2 po piet., nuo 7 iki 9 valandai vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet.
Telefona Yards 657

Dr. A. K. RUTKAUSKAS
Telefona McKinley 5764
GYDO VISOKIAS LEGAS
3457 South Western Boulevard
Kampas W. 35-tes gatvės

MASTER SYSTEM
Mokyklis Kirpimo ir Designing Vyriskų ir Moteriškų Aprebūnų
Musų sistemo ir ypatingas mokymas parodytus jus žinovį į trumpu laiką.
Mes turime didžiausius ir geriausius kirpimo designing ir siuvimo skyrius, kur mes suteiksime praktišką patyrimą, kuomet jus mokysitės Elektros varomos mašinos musų siuvimo skyriuose.
Jūs esate užkviedami aplankyti ir pamatyti musų mokyklis bile laiku — diena ir vakarais ir gauti specialiai pigią kainą.
Petronas daromas pagal Jūsų męgą — bile stailės arba dydžio, ir te lo madų knygos.
MASTER DESIGNING SCHOOL
J. F. Kasnicka, Foredešas
Pasterkraitė 18 113 W. LaSalle St.
130 N. State gatvė, kampas LaSalle gatvės. 4 luba.

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS ŠVENTĖS.

Antradienis, liepos 29 d., šv. Morta.
Trečiadienis, liepos 30 d., šv. Abdas ir Senenas. Ursas.

VALSTIJA PARUPINS NAU JAS LIGONINES IR ISTAIGAS.

Viena ligoninė bus paliegiams vaikams.

Valstija nutarė įgyti plotą žemės ties Lincoln ir Polk gatvių, kur kitomet buvo Cub basebolininkų žaisnavietė.

Ant tos žemės bus pastatytos trys atskiros valstijos įstaigos. Viena — ligoninė paliegiams vaikams, kita — ausų ir akių gydykla su medicinės kolegijos klinika; gi trečia — psichopatikams ligoninė.

Tam tikslui iš valstijos išlo jau paskirta \$1,500,000. Tik vienos žemės nupirkimas atsisais \$400,000.

Su ateinančiu pavasarį tos įstaigos bus statomos.

MERGAITĖ APDEGĖ IR MIRĖ.

Drabužiai užsidegę užkuriant gazo pečiuką.

Keliolikos metų mergaitė Clara Dirren, 1444 Rasher ave., norėjo pašildyti vandens arbatą. Kuomet tėvas su motina sėdėjo seklyčioje, mergaitė nuėjo virtuvėn ir tenai mėgino užkurti gazinį pečiuką.

Tėvas su motina staiga nugrįžo šauksmą. Ir tuojau seklyčioje įbėgo mergaitė. Ant jos visi drabužiai liepsnojo.

Tėvas nutvėrė nuo grindų patiesalą ir mergaitę susupo. Prigesino liepsnas.

Bet toji taip smarkiai apdegė, kad vežant ligoninėn mirė.

Niekas nežino, kaip užsidegę jos drabužiai.

DEŠIMTYS TUKSTANČIŲ DARBINIŲ BEDARBIAUJA.

Prie namų statymo lokautas tęsiasi. Daugiau šimto tukstančių darbininkų mieste bedarbiauja.

Sakoma, jog karpenteriai jau sutinką visą nesutikimų reikalą pavesti arbitracijai, bi tik lokautas būtų atšauktas. Bet kontraktoriai nesutinka. Seniau kontraktoriai norėjo arbitracijos. Bet karpenteriai nesutiko.

SUNES SAUGOJO MIRU. SIOS LAVONĄ.

Mrs. Leo Alveidia, 2024 Federal gat., per kelias dienas ne buvo matoma kaimynams.

Tų pačių departamentinių namų gyventojai apie tą pranešė policijai.

Kuomet policija mėgino ineiti į pagyvenimą, tenai susitiko su dviem piktais buldogais.

Pagalians vienas prie tų namų dirbęs darbininkas šunis apvaldė. Policija inėjusi vidun ant grindų atrado Mrs. Alveidia lavoną.

Sakoma, kad ją parbloškusi širdies liga.

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

PLIENO DIRBTUVIŲ DARBININKAI IR STREIKAS.

Gali susireikšti 400,000 darbininkų.

Plieno dirbtuvių darbininkų 24 atskiros unijos šiandie balsuoja generalio streiko reikalą. Jei balsavimas išeis palankus streikui, tuomet galės susireikšti apie 400,000 darbininkų, dirbančių plieno industrijoje.

Tasai generalis streikas rengiamas rugpjūčio 20 dieną. Svarbiausias streiko tikslas — sustiprinti unijų pamatus, kuriuos šiandie darbdaviai griauja. Nes daugel vietose darbdaviai prieš unijų norą darbininkus atstato už prigulėjimą prie Amerikos Darbo Federacijos.

Streikas gali paliesti ir Chicago plieno dirbtuvių apsrįtį. Gary, Ind., plieno dirbtuvių darbininkų didžiūna stovi už streiką.

Kuomet unijos balio tuoja streiko reikalą, dirbtuvių kompanijų atstovai su darbininkų atstovais atlaiko konferencijas. Ieškoma priemonių, kad išvengtų to milžiniško streiko.

4 ŽMONĖS ŽUVO PO TRAUKINIŲ.

Aną dieną netolį Gary greitis traukinis užbėgo ant pravažiuojančio skersai kelią automobiliams, kuriomis važiuavo 7 žmonės.

Užmūšta: E. L. Ebert su dukterimi ir Brietzke su dukterimi. G. Mrs. Ebert su kita dukterimi ir Mrs. Brietzke su žaisla.

Sužeistieji paimta į Mercy ligoninę, mieste Gary.

MIRĖ RIEBIAUSIAS ŽMOGUS.

Tai buvo čičagietis — Jack Wilson. Jis buvo vidutinio ūgio, bet svėrė 650 svarų.

Ilgus metus jis buvo nusamdomas parodai Coney Islande, New Yorke. Tenai jis ir mirė.

Mirusio tėvai gyvena Chicagoje. Jo lavonas čia bus parvežtas.

PASTOS DARBININKAI IR ALGOS.

Neseniai visiems pastos darbininkams visoje šalyje padidinta užmokestis — kiekvienam pridėta po \$100 daugiau per metus.

Darbininkai tuo priedu nepasitenkina. Nes tai lašas jurėje siaučiant dabartinei brangenybei.

Tą pripažįsta ir pats Chicago pastos viršininkas Carlile. Jis ėmė darbuotis už didesnes algas visiems darbininkams, nuo žemiausiojo ligi auščiausiojo.

DAR NEPASIBAIGĖ TYRINĖJIMAI.

Eksplodavusio orlaivio reikalą koronerio tyrinėjimai dar nepasibaigė. Kasdien vis paskaujami nauji liudininkai. No rima patirti, kokiam stovyj buvęs orlaivis.

Nuo tos eksplozijos 13 žmonių žuvo ir apie 30 kitų sužeista.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ PRANEŠIMAS.

Liet. R.-K. Amer. Labdarin-gosios Sąjungos Centro pa-prastas susirinkimas įvyks rytoj, liepos 30 d., 1919 m., 7:30 val. vakare, Dievo Apveiz-dos parapijos svetainėje, prie 18-tos gatvės ir Union ave., Chicagoje.

Valdyba.

IŠ BRIGHTON PARKO.

Extra susirinkimas L. R. Kryžiaus šelpėjų skyriaus bus šiandie, liepos 29, 7:30 val. vakare parapijos svetainėje, 44-ta ir Fairfield ave. Visi nariai ir narės kviečiami susirinkti, taipogi atsiveskit naujų narių. Šiame susirinkime turėsim aptarti daug svarbių reikalų kaslink drabužių rinkimo ir kitokių darbų.

Valdyba.

IŠ DIEVO APVEIZDOS PARAPIJOS.

Liepos 21 d. čia atsiuvo indonios prakalbos Kalbėjo p. A. B. Mastauskas, A. L. T. pira., taipogi ir Česnulis. Paspasakojo daug indonijų žinių iš veikimo mūsų delegacijos prie Taikos Konferencijos, Paryžiuje. Kalbėtojai padėkojo tiems lietuviams, kurie savo aukomis prisidėjo prie gelbėjimo brolių ir sesučių Lietuvoje, kurie neturi nei maisto, nei drabužių.

Žmonių buvo pilna svetainė. Po prakalbų rinkta aukos. Surinkta 261 dol. Pasirodo, kad astuoniolikiečiai "subytino" visas kolonijas su aukomis.

Tautos Fondo 31 sk. valdyba taria aciu visiems aukotojams.

Jeigu kas patėmęs kokias klaidas, malonėkit pranešti sekančiu adresu, o klaidos bus pataisytos.

Tautos Fondos 31 sk. rašt. Fr. Kupronis, 2130 So. Halsted St.

- Aukotojų surašas. Aukoj:
- J. Lukoševičia \$25.00
  - Kun. Ig. Albavičius 15.00
  - Seštakauskaitė 10.00
  - An. Benaitis 8.00
  - J. Lipinus 5.00
  - A. Badavičaitė 5.00
  - P. Jocienė 5.00
  - J. Čepanonis 5.00
  - St. Šimulis 5.00
  - J. Evišas 5.00
  - A. Stankus 5.00
  - Ad. Strelginskas 5.00
  - A. Rukis 5.00
  - J. Jocius 5.00
  - A. Kansteklis 5.00
  - B. Punkskienė 4.00

Po 2 dol.: J. Tekonis, K. Steplionis, J. Daunoras, V. Zelevičius, J. Smukšta, B. Pan kauskienė, A. Pikelienė, F. Lapinskas, A. Venšovas, A. Grišius, A. Benaitė, A. Bruo-žis, V. Judelis,

Po 1 dol.: J. Pajauskas, L. Morkevičia, P. Petrusis, J. Raudonis, J. Dainis, P. Jaru-cevičia, M. Kupronis, St. Ju-zevičia, L. Jusius, K. Pajau-dis, J. Remeikis, J. Langvis, P. Streckis, M. Zizas, D. Janu-ševičia, A. Braužis, P. Die-kas, J. Tankus, A. Dargis, J. Varkus, J. Jočis, S. Pivoriu-naitė, A. Straždas, A. Mankus, J. Kudirka, J. Šlitteris, O. Kri-kočiūtė, J. Grišius, J. A. Vait-kus, Puplauskas, P. Vainoras, P. Martinkus, V. Petruskevi-čius, J. Gumulauskas, J. Kas-tanas, P. Mockus, A. Saugaly-

tis, J. Žuba, P. Gedrutis, V. Bukauskas, J. Linčius, A. Zu-brickas, P. Varakulis, Z. Stankaitis, K. Z. Matijošius, F. Bladikas, A. Šeliukas, V. Sto-nys, P. Zilinskas, J. Damkas, J. Butkus, W. Petrulevičius, M. Benaitė, M. Bukauskis, M. Žemaičiūtė, A. Burbaitė, O. Kutenienė, P. Ekstienė, A. Vaitkevičia, P. Jocienė, S. Jo-kubauskis, F. Tamkevičius, A. Bartkaitė, J. Kairis, T. Zilins-kas, K. Meškis, J. Gotautas, A. Stulginskas, F. Kupronis, Kun. Paškauskas, Al. Maskai-tė, V. Stankus, M. Stočkūntė.

LIETUVIŲ NEZALĖZNI-KŲ KIRKUZĖS CHI-GOJE.

Sykį teko paklausti vienos moteriškos, kur ji eina bažny-čion. Atsakė, kad eina į tau-tišką bažnyčią, nes, sako, ar ne vistiek: ir čia taippat lai-ko mišias ir kitas pamaldas, kaip ir ten; taip-pat krikštija ir išpažinties klauso ir t.t. Tokios nuomonės yra ir daug kitų tamsių katalikų. Todėl daug reikėjo laiko pašvesti i-ki priparodžiau, kad tas ne vistiek ir iš paviršiaus negali-ma tikrai nuspręsti, kas vi-duje yra. Reikia atskirti melą nuo tiesos, grūdus nuo pelų, tikrą Jėzaus mokslą nuo apga-vikų ir suvadziotojų prasi-manymų.

Gerai yra policmonai, val-džios pastatyti, nes jie sergsta ramius žmones nuo vagių, plė-šikų ir kitokių bėmų; bet yra ir tokių apgavikų, kurie po liemonų rubais apsvilką ir nuduoda policmonus, kad gal-ėtų žmones lengviaus apgau-ti. Iš paviršiaus težiurint, ro-dos ir tie ir šie yra policmo-nais ir žmonių sargais, o vie-nok vieni tikrai sergsti žmones nuo blogo, o kiti žmones ap-gauna ir apiplėšia. Taip ly-giai yra tikri kunigai Rymo-Katalikų Vyskupų išventinti ir jų paskirti į parapijas, ku-rie darbuojasi Dievo garbei ir žmonių naudai. Tuo tarpu tie, kuriuos laisvamaniai kviečia į nezalėzninkų kirku-žes arba į tautiškas bažnyčias, yra arba neišventinti ir tokie pat laisvamaniai, kurie į nie-ką netiki, arba jei išventinti, tai kokių ten protestonų, ar atskalonų. Todėl tenai nėra nei šv. Mišių, nei tikrų šv. Sakramentų. Yra tiktai veidmainiavimas ir apgavystė. Todėl katalikams po sunkiaja nuoleme yra draudžiama da-lyvauti tokiose pamaldose, nes dalyvaudami prisideda prie išniekinimo šv. Apeigų, o to-kiems laisvamaniams priduo-da vilties, kad gal ir pavyks ka-talikus apgauti ir prie savo partijos patraukti. Jei katali-kai neitų nei vienas, tai Baž-nyčios priešai liautųsi steigę tokias nezalėzninkų kirkužes ir nebūtų tokių suvadziojimų.

A. † A.
JONAS ŠAULYS
36 metų amžiaus, mirė 28 d. Liepos. Paeina iš kaimo Gaudikaučių. Tel-šių par., Kauno gub.
Laidotuvės bus Liepos (July) 30 d. iš namų 4750 So. Hamlin Ave. į Aušros Vartų par. balnyčią apie 9 val. ryto.

PRANEŠIMAS!

American Woolen Company, praneša kad Birželio 16, 1919 pravedė naują sys-temą po kuriuo kiekvienas darbininkas American Woolen Company inimant parda-vimo ir išdirbimo skyrius, ir tas žeklina kad KIEKVIENAS, vyras, moteris, vai-kai ir administracija tampa inšiuurytais be jokio kašto iš savo pusės, kadangi kom-panija visus kaštus apmoka, policy bus nuo \$750; iki \$1,500, atsižiurint ilgumą išbuvimo darbe. Taip kaip žemiaus paduota:

Tie kurie yra išdirbę mažiau negu metus	\$750	Tie kurie yra išdirbę mažiau trijų metų	\$1,250
Tie kurie išdirbę mažiau metų ir pusės	\$850	Tie kurie yra išdirbę mažiau trijų metų ir pusės metų	\$1,350
Tie kurie yra išdirbę mažiau dviejų metų	\$1,050	Tie kurie yra išdirbę mažiau keturių metų	\$1,450
Tie kurie yra išdirbę mažiau dviejų ir pusės metų	\$1,150	Tie kurie yra išdirbę mažiau keturių ir pusės metų ir daugiau	\$1,500

Netiktai kad pirmutinė dalis arba inštojimas yra mokamas per American Woolen Company, bet ir visa mokestis. Nei vienas darbininkas nemoka nei vieno cento už savo išsiurinimo policy.

Kuris iš darbininkų del kokios nors priežasties nebuvo darbe Birželio 16, 1919, taip pat bus priskaitytas prie virš paduotų išlygų, jeigu jis pirmian dirbo. Žmonės, kurie atėjo pas mūs Birželio 16, 1919 neturės viršimintų privilegijų pirm šėsių mėnesių darbe, nežiurint ar tai vyras ar moteriškė. Daktaro egzaminas ne-reikalingas. Darbininkas nei jokio kašto nepakela. Viršimintė dalykai yra tai dar pridedas prie Compensation Law Valstijos.

Certifikatai inšuravimo bus duodami kiekvienam iš darbininkų kaip tik greitai bus gannami iš inšuravimo kompanijos.

AMERICAN WOOLEN COMPANY

WM. M. WOOD, Presidentas.

SKAITYK DARBUS

Lietuvos Amer. Pramonės B-ves

- 1) ŠIOJI BENDROVE SUORGANIZAVO KAPITALO į porą mėnesių tiek kiek kitos Bendrovės į metus laiko ir mano, kapitalą padidinti, prisiejus reikalui, iki \$5,000,000.
- 2) JAU APĖMĖ KONTRAKTUS už kelis šimtus tukstančių dolierių ir darbas varomas visu smarkumu jų išpildymui.
- 3) PADARYTI PLENAI IR ATLIKTI ŽYGLIAI konstrukcijai ir išdirbystei Lietuvoj. Vyk-dinimui šio dalyko darbuojasi nuskirta komisija susidedama iš specialistų žmonių.
- 4) ĮSTEIGTA GENERALIS SUSINĖSIMO BIURAS SU LIETUVA, kuris tarpininkauja Lietuvos ir Amerikos lietuviams atjėškiojime giminių, dalies, turto, žemės; taip-gi padaro legališ-kus raštus pirkimo ir pardavimo, įgaliojimų affidavitų konsulo pildijimų, etc.
- 5) PADARYTA SUTARTIS IR SULYGTA KAINOS persiuntimui maisto, prekių, mašinų ir visų kitų reikmenų į Lietuvą. Laivai jau yra ruošiami išplaukimui.
- 6) ĮSTEIGTA GENERALĖ AGENTURA laivakoreių ir pinigų siuntimo kuri suteiks teisin-gą lietuviams patarnavimą. Skyriai steigiami visuose didesniuose Amerikos miestuose.
- 7) SUVIENYTA LIETUVIŲ STATYMO BENDROVĖ su inc. kapitalu \$100,000 prie šios Bendrovės iš kurios sudaryta konstrukcijos šaka, statymo dirbtuvių, namų, etc. Pakol to sky-riaus veikimas bus galima perkelti Lietuvon dabar apipirkta plotas žemės ir budvojama gyvenimi namai mieste Akrone, Ohio, kurių vertė sieks iki \$300,000 iš ko Bendrovė turės nemažai pelno.

Visas pelnas Bendrovės gaunamas iš visų skyrių veikimo teks šerinkams, o kadangi šeri-ninkai daugumoje yra darbininkai tai-gi darbininkai daugiausiai pelnys. Nors biznis jau pradė-tas gana plačiai ir pelnas daromas gana didelis, bet sėrų kaina nepakelta. Kurie pasiskubins nusip-irkti gaus sena kaina po \$10 sėrą, ir turės progą naudotis pirmutinio uždabio dividendais ku-rie mokesis netrukus.

Užsirašykite sėrų kodaugiasia nieko nelaukiant, siųskite pinigus ir klauskite informacijų šiuo adresu:

Lithuanian American Trading Co.
112 N. Greene St., Baltimore, Md.

Skaitykite ir Platinkite "Draugą".